

Redaktionelt forord

Pressen bliver ofte refereret til som den fjerde statsmagt udover Folketinget, regeringen og domstolene. Det er selvfølgelig en grov forenkling. I dette temanummer undersøges, hvad vi egentlig ved om relationen mellem politik og medier, og om medierne er blevet politiserede, eller om politikken er blevet medialiseret? Medier og politik kan imidlertid næppe diskuteres isoleret fra politikens og mediernes økonomiske kontekst. Derfor går dette temanummer et skridt videre og reflekterer over relationen mellem medier og økonomi i bred forstand. Hvad ved vi om mediernes økonomi, og hvilken betydning har medier for den offentlige økonomi? Vi har inviteret *Mark Blach-Ørsten* og *Anders Esmark* til at sammensætte et panel af specialister, der både kan videreformidle forskningens »state-of-the-art« på dette komplekse område, og på samme tid byde ind med nye data og perspektiver på fremtidens forskning på området.

I den første artikel lancerer *Anders Esmark* og *Mark Blach-Ørsten* begrebet politisk kommunikationskultur, med hvilket de på grundlag af en survey-undersøgelse kan beskrive relationen mellem politik og medier i Danmark. I sammenligning med andre europæiske lande skiller Danmark sig for det første ud ved, at danske journalister i udpræget grad er drevet frem af en upolitisk professionskultur. For det andet har politike-

re og deres kommunikationsrådgivere endog meget stor succes med at styre mediedagsordenen. For det tredje er den politiske kommunikation og mediernes relation til politik i stor udstrækning præget af de dagsordener, der er baseret på meningsmålinger. Når regnskabet i sidste ende gøres op, må det alligevel konkluderes, at politikere, og ikke medierne, stadig har den største dagsordenssættende magt.

I temanummerets andet bidrag præsenterer *Sigge Winther Nielsen*, *Jesper De Hemmer Egeberg* og *Martin Vinæs Larsen* begrebet andenordensvælger, der omfatter det forhold, at politisk engagerede borgere selv udvikler politiske analyser – ligesom de »rigtige« spindoktorer. Hermed tager de livtag med nogle af de myter, der er opstået omkring konsekvenserne af, at dansk politik er blevet medialiseret. Spindoktorer og andre kommunikationsrådgivere har altså ikke frit spil til at konstruere den politiske virkelighed. Det følger heraf, at borgeren ikke kun er apatisk forbruger af spindoktorernes virkelighedskonstruktioner. I stor udstrækning kan andenordensvælgeren selv gennemskue, hvad der er »op og ned« i politik. Det betyder dog ikke, at spindoktorerne er overflødige – det betyder blot, at de ikke kan slippe af sted med hvad som helst. De møder modstand.

I de to efterfølgende artikler fokuseres der på

medier og økonomi. *Peter Bjerre Mortensen* undersøger, hvorvidt medierne har så meget indflydelse på den politiske dagsorden i Danmark og på de politiske beslutninger, der træffes, at de også har betydning for den offentlige sektors økonomi i det hele taget. Det konkluderes, at det er svært at hævde, at vi lever i en medialisert tidsalder. Der er tilsyneladende kun en meget begrænset, måske indirekte, relation mellem mediernes dagsorden, og de budgetbeslutninger der træffes i Danmark. Desuden er det tvivlsomt, om medierne er de dominerende dagsordensættere i dansk politik. Artiklen stiller sig derfor tvivlende over for påstande om, at medierne kan forstås som den fjerde statsmagt.

I tema-sektionens sidste artikel redegør *Anker Brink Lund* og *Kasper Lindskow* for, at der i Danmark findes en flere hundrede år gammel tradition for at subsidiere mediernes nyhedsformidling. Det er ikke kun medierne, der påvirker dansk politik. Politikere har flere effektive redskaber til deres rådighed, hvis

de ønsker at styre medierne. Kun sjældent har myndighederne grebet til censur. Som oftest har myndighederne påvirket mediernes arbejde gennem brug af forskellige former for positive incitamenter. Det gælder, hvis regeringen ønsker en stigende grad af ensidighed i nyhedsformidlingen, hvilket var tilfældet i 17- og 1800-tallet; hvis partierne ønsker en flersidighed i nyhedsformidlingen, hvilket var tilfældet op til begyndelsen af anden verdenskrig; eller hvis Folketinget ønsker en alsidighed i arbejdet med nyheder, hvilket har været gældende frem til i dag. I et demokrati-teoretisk perspektiv betyder denne økonomiske styring af nyhedsformidlingen, at hele legitimeringsgrundlaget for det repræsentative demokrati påvirkes.

Som afslutning på dette nummer af *Økonomi & Politik* bidrager *Lars Bille* med sin politiske kronik for 2. halvår 2009.

Martin Marcussen og Karsten Ronit
Ansvarshavende redaktører

Hermed indkaldes til generalforsamling i

Selskabet for Historie og Samfundsøkonomi

mandag den 16. maj 2011, kl. 16.30
i DJØF Forlags mødelokale
Lyngbyvej 14, stuen, 2100 København Ø

Dagsorden er fastsat i henhold til vedtægterne.